

KNK Bulten

Bultena Kongreya Neteweyî ya Kurdistanê * Hj.: 2 * Adar 2007

KNKyê seradanîya Kurdistana Federal kir

KNK ji ber hewcehiya yêkitîya neteweyî hatîye damezrandin. Mîsyonê KNKyê di çarçoveya herî fireh da pêkînan tifaqa navxweyî ye. KNK ne alternatîva yêk bi yêk organîzasyonên polîtîk yên Kurdistanê ye. KNK zemînê komerîya hemû element û dînamîkên neteweyî ye. KNK di wê şûrê da ye ku îro ew yêkitîya ku tête xwastin û xiyal kirin, pêknehatîye. Belê KNK bi hêvî û bawer e ku ew yêkitî dê bête pêkînan. Ji ber ku şoreşa mezîna ya Kurdistanê wê yêkê elzem dike. KNK ji bo wê armancê heye û li goreyî vî mîsyonê xwe di nav bizavê da ye. KNK di dereceya pêşîn da dixwaze di navbeyna hemû hêz û kesên neteweyî da têkilî û diyalog hebe. KNK bêdiyalogîyê ji bo serkevtina şoreşa Kurdistanê, bo paşeroja xelkê Kurd û xelkên kêmanî yên Kurdistanê, ji kêmasîyê wêdatir, tehlîke dibîne. Em di wê bawerîyê da ne ku diyaloga herî xirab, ji bê diyalogîyê baştir e. KNKyê li ber vê destûrê, delegasyonêk şande Kurdîstana Federal ku zemînê têkilî û diyaloga navxweyî pêkbîne û di mayîndekirina diyalogê da gavên konkret biavêje. Delegasyona KNKyê di mîdehê sê heftîyan da, [Ji 23yê Çileyê heta 12yê Sibatê], ji organîzasyonên sosyopolîtîk, sosyokultûrel, kesayetîyên serbixwe yên polîtîk û ronakbîr, nivîskar, hunermend heta serokatîya parlamentê, parlementer, wezaret û wezîran û xelkê sade, hevdiîtinên berfireh û berwer pêkînan.

Delegasyona KNKyê pêşwazî û mêhvandariyeke germ dît û helbet spasdar e. KNKyê bi seradanîya Kurdîstana Federal dergehê diyalogê vekirîtir kir û di pratîkê da jî gavên hêvîdar hatin avêtin. Tête hêvî kirin ku avakirina rêya diyaloga navxweyî bi gavên nûtir bête pêşxistin û saxlem kirin. Di vê prosesê da wezîfeya herî mezîna, bi berpirsiyarî rabûne. Her alî û her kesên ku bi berpirsiyarîya şoreşa Kurdistanê û azadîya xelkê Kurd û xelkên Kurdistanê rabûyî, divêt bi vê berpirsiyarîyê hereket bikin. Li milekê ajîtasyona tifaqa navxweyî kirin, belê li milê di jî tovên nifaqa navxweyî çandin, paradokseke kûr e û xirabtirîn reftar e beramberî xelkê xwe. Li ser qedera şoreşa Kurdistanê, li ser bizava azadîya xelkê Kurd û xelkên di yên Kurdistanê bi pozîtîvî çî tête hizirîn [fikirîn], di pratîkê da jî divêt ew bête kirin. Anku fikir û zikirê azadîxwazan divêt wekhev be. Bi hêvîya ku diyaloga navxweyî, ber bi pêkînan yêkitîyeke kamil ya neteweyî ve biçê. Çiku garantîya parastina hemû destkevt, çeper û bihayên neteweyî, yêkitîya neteweyî ye.

ROJAN HAZIM

***”... diyaloga herî xirab, ji
bê diyalogîyê baştir e...”***

**Komisyona Ziman û
Perwerdeyê ya KNKYê,
digel Enstîtuya Kurdî ya
Brukselê, li 12yê meja Çile,
sempozyûmek amade kir.
Sempozyûm bi program, mijar,
beşdar û konklusyona li jêr,
bi serkevî xilas bû. Yêkitîya
Ewrûpayê bersiva konklusyona
sempozyûmê jî bi fermî da.
Nameya YEyê jî li jêr e:**

**Programa sempozyûma li ser zimanê Kurdî û
perwerdeya bi zimanê Kurdî bi vî rengî hate
amade kirin:**

Amadekar:

Enstîtuya Kurdî ya Brukselê & Komisyona Ziman û
Perwerdeyê ya KNKYê

Mijar:

Di prosesa endametîya Yêkitîya Ewrûpayê [YE] da
rewşa zimanê Kurdî û perwerdeya bi zimanê Kurdî
li Tirkîyeyê û polîtîka dewletî ya Tirkîyeyê li ser vê
pîrsê û reftara YEyê.

- Cografyaya zimanê Kurdî û dereceya bi
kar înan zimanê Kurdî li vê cografyayê.
[Rojan Hazim]
- Bi giştî rewşa zimanê Kurdî û
perwerdeyê li Tirkîyeyê. [Samî Tan]
- Bi giştî rewşa zimanê Kurdî û perwerdeyê
li Ewrûpayê. [Derwêş Ferho & Fehmî
Balayî & Xalidê Ezîz]
- Civatên pir zimanî û faydeyê pir
zimanîyê û multikulturelî. Zimanê
serdest û zimanê bindest, asîmilasyon
û encamên wê û polîtîka asîmilasyonîst
ya dewleta Tirkîyeyê. [Hugo Van
Rompae]
- Di çarçoveya „huqûqa xelkan“ da,
perwerdeya zimanê Kurdî û perwerdeya
bi zimanê Kurdî li Tirkîyeyê divêt çawan
be? [Prof. Dr. Udo Steinbach]
- Li goreyî huqûqa Ewrûpayê û Krîterên
Kopenhagê, perwerdeya Kurdî li
Tirkîyeyê divêt çawan be? [Gerd
Greune]

- Rola Yêkitîya Ewrûpayê ji bo
perwerdeya zimanê Kurdî û perwerdeya
bi zimanê Kurdî li Tirkîyeyê. [Haydar
Işik]

Demê sempozyûmê:

Roj: 12 Çile 2007, eynî [înî]

Seet: 10.00 – 17.00

Cih: Parlemeta Belçikê, Bruksel / Huis der
Parlementairen, Rue Luvenseweg, 21 - 1000 Brussel-
Bruxelles.

***

Konklusyona sempozyûmê

”Sempozyûma li ser zimanê Kurdî û perwerdeya bi
zimanê Kurdî”, di roja 12yê meha çile ya sala 2007ê
da, li Brukselê li avahîyê Parlemeta Belçikê pêkhat
û ev konklusyon pêşkêşî YEyê û bîr û rehîya giştî
kir.

Sempozyûm bi berfirehî li ser pîrsa bi giştî rewşa
zimanê Kurdî û perwerdeya bi zimanê Kurdî ya li
nav tixûbên fermî yê Tirkîyeyê û Ewrûpayê rawesta.
Ji axivtin, pêşkêşî û riberizên sempozyûmê derkete
meydanê ku zimanê Kurdî hem di warê axivtinê da,
hem jî di warê nivîsîn û perwerdeyê da li Tirkîyeyê
di dereceya man û nemanê da ye. Ev rewşa trajîk jî
bi timamî ji ber polîtîkên asîmilasyona sistematîk ya
dewleta Tirkîyeyê pêkhatîye. Beşdarên sempozyûmê
bi vekirî destnîşan kirin ku heke dewleta Tirkîyeyê,
di van polîtîkên xwe yê asîmilasyonîst da israr
bike, dê adeta jenosîdeke zimanî derkeve meydanê.
Sempozyûmîstan di danezanên xwe da gotin ku
zimanek heke di nav sistemê perwerdeya dewletî
da neyête bi kar înan, ew ziman pêşnakeve û ber
bi mirinê ve diçe. Lewma gelek bi giringî li ser
perwerdeya bi zimanê Kurdî hate rawestan û bangî
dewleta Tirkîyeyê hate kirin ku rojek zûtir sistemê
perwerdeya xwe ya dewletî li goreyî xwastekên
xelkê Kurd ji nû ve plan bike û ji dibistana seretayî
heta unîversîteyê Kurdî li tenîştî Tirkî, fermîyen
bête bi kar înan.

Sempozyûm herweha li ser rewşa negatîv ya
perwerdeya Kurdî li welatên Ewrûpayê jî rawesta û
bangî YEyê kir ku daxwaza Kurdên li nav cografyaya
YEyê jî bîne cih û perwerdeya zimanê Kurdî di
dibistanên dewletê da bide kirin.

Sempozyûmê herweha bangî Yêkitîya Ewrûpayê jî
kir ku pîrsa perwerdeya bi zimanê Kurdî sist negire
û bi micidahi li ser raweste û fişarê ji ser serê dewleta
Tirkîyeyê sist neke.

YEyê hewce ye bi Tirkîyeyê bide zanîn ku yêk ji esasên "Krîterên Kopenhagê" jî ew e ku her xelk bi zimanê xwe bête perwerde kirin û ev erk jî yê dewletê ye.

Di sempozyûmê da herweha hate gotin ku makqanûna Tirkîyeyê astenga herî mazin e û divêt bête guhorîn. Bi taybetî du maddeyên makqanûnê hatin destnîşan kirin ku lezînen divêt bêne rakirin. Maddeyê 3yê û maddeyê 42yê astengên herî mezin in li pêşîya perwerdeya bi zimanê Kurdî. Bang li YEyê hate kirin ku di vî warî da aktîv be û van maddeyên makqanûnê behemehal bide rakirin û binaxeya qanûnî ya perwerdeya bi zimanê Kurdî bi Tirkîyeyê bide amade kirin.

Ji Komisyona YEyê ev daxwaza kurt û konkret hate kirin:

Perwerdeya bi zimanê Kurdî divêt li teniştê zimanê Tirkî, di nav sîstemê perwerdeya dewletê da fermiyen bête dan. Ji ber hindê, tika ye, pirsê "Perwerdeya zimanê Kurdî û perwerdeya bi zimanê Kurdî" danin serê rojeva gotûbêjên xwe yê digel dewleta Tirkîyeyê. Du maddeyên asteng yê makqanûna Tirkîyeyê, md. 3 û md. 42, ji makqanûnê bidine rakirin.

12yê Çileyê 2007ê, Bruksel

Komisyona Ziman û Perwerdeyê ya Kongreya Neteweyî ya Kurdistanê [KNK] Enstîtuya Kurdî ya Brukselê

Beşdarên sempozyûmê jî ev bûn:

Prof. Dr. Udo Steinbach, Deutsches Orient-Institut, ji Elmanya

Gerd Greune, serokê **Institute for International Assistance and Solidarity**, ji Elmanya & Belçîk

Hugo Van Rompaey, Senatorê berê, ji Belçîk
Derwêş Ferho, nivîskar, serokê Enstîtuya Kurdî ya Brukselê

Rojan Hazim, nivîskar, serokê Komisyona Ziman û Perwerdeyê ya KNKYê

Haydar Işık, nivîskar, endamê Komisyona Ziman û Perwerdeyê ya KNKYê

Samî Tan, nivîskar, serokê Enstîtuya Kurdî ya Stanbolê

Fehmî Balayî, ressam, serokê Enstîtuya Kurdî ya Berlinê

Xalidê Ezîz, nivîskar, nîmayendeyê Enstîtuya Kurdî ya Stockholmê

Têbînî: Ji beşdarên sempozyûmê, Prof. Dr. Udo Steinbach û Samî Tan, nikarin beşdarî sempozyûmê bibin û tikaya lêborînê kirin.

Konklusyona sempozyûmê, bi nameyekê ve bo YEyê hate şandin. Name û bersiva wan li jêr e:

Bo Olli Rehn

**Komîserê karûbarê firehbûna Yêkîtiya
Ewrûpayê**

19 Çile 2007, Bruksel

Komisyona Ziman û Perwerdeyê ya KNKYê û Enstîtuya Kurdî ya Brukselê bi hev ra di 12 Çirî 2007ê da li Brukselê li avahîyê Parlemeta Belçîkê, "Sempozyûma li ser zimanê Kurdî û perwerdeya bi zimanê Kurdî" pêkînan.

Mijara sempozyûmê; "Di prosesa endametîya Yêkîtiya Ewrûpayê [YE] da rewşa zimanê Kurdî û perwerdeya bi zimanê Kurdî li Tirkîyeyê û polîtîka dewletî ya Tirkîyeyê li ser vê pirsê û reftara YEyê" bû.

Piştî sempozyûm xilas bûyî ji teref amadaker û beşdaran ve konklusyonêk jî hate belav kirin. Di konklusyonê da jêdera sempozyûmê bi zelalî û konkretî hatîye kivş kirin. Me hewce dît ku vê konklusyonê digel we parve bikin û herweha hêvî û daxwaz jî dikin ku hûn pêşniyar û xwastekên têda hatine formûle kirin li ber çavan bigirin.

Tikaya me ew e ku hûn li ser vê xawsteka demokratîk ya xelkê Kurd, li ser pirsê perwerdeya bi zimanê Kurdî, bi micidahî rawestin û di vî warî da gavên pozîtîv bi dewleta Tirkîyeyê bidine avêtin.

Konklusyona sempozyûmê di pêvekê da bo we dişînin.

Digel rêz û silavên me.

ROJAN HAZIM

Nivîskar

Serokê Komisyona Ziman û Perwerdeyê ya KNKYê

Wergêra bersiva YEyê ya ji Inglizî li jêr e.

Ji Komisyona Ewrûpayê
Dîrektorata Giştî ya Firehbûnê

Bo Birêz Rojan HAZIM
Kongreya Neteweyî ya Kurdistanê
Jean Stasstraat 41
1060 Bruksel

Bruksel, 02 Sibat 2007
ELARG CD reg D(2007)100482

Birêz Hazim,

Bi daxwaza Mr. Rehn ez bersiva nameya we ya 19yê Çile 2007 ya li ser Sempozyuma zimanê Kurdî û perwerdeya bi zimanê Kurdî didim.

Pirsgirêkên ku we fokus îname ser gelek giring in. Di raporên xwe û di gotûbêjên me yê digel dewleta Tirkîyeyê da em jî li ser sekinîn. Di rapora pêşveçûnê da ya Komisyonê li 2006ê me nivîsî ku zarokên li Tirkîyeyê ku makzimanê wan ne Tirkî ye, nikarin bi makzimanê xwe perwerdeyê wergirin di nav sîstemê perwerdeyê yê fermî yê dewleta Tirk da. Herweha me nivîsî ku perwerdeyê wisa tinê di nav çarçoveya mektebên prîvat da heye. Lê belê hemû kursên li ser zimanê Kurdî li 2004ê hatin girtin. Lewma vê gavê çu îmkanê Kurdî fêrbûnê di sîstemê perwerdeya fermî anjî ya privat da nîne.

Em van mewzûyan digel dewleta Tirk riberiz dikin, daku Kurd bigihine îmkanên wekhev yê fêrbûna zimanê xwe û perwerdeya bi zimanê xwe.

Digel silavan,

Christian Danielsson,
Serokê Unitê

***

”.. Pirsgirêkên ku we fokus îname ser gelek giring in. Di raporên xwe û di gotûbêjên me yê digel dewleta Tirkîyeyê da em jî li ser sekinîn...”

Konseya Rêvebir ya KNKYê kombûna xwe ya pêşiyê ya sala nû, di 13yê meha Çile da kir.

Konseya Rêvebir ya KNKYê di destpêkê da, sala nû, sala 2007ê, li neteweyê Kurd û hemû xelkên Kurdistanê pîroz kir û hevî û daxwaza jîyaneke bextewar, dilşa û aştiyane ji bo xelkê Kurd û xelkên di yê Kurdistanê û bo hemû xelkên cihanê kir.

Konseya Rêvebir ya KNKYê, li ser bûyer û qewimînên sala borî, sala 2006ê, rawesta û gihîştê wê qenaetê ku xelke Kurd li çaralî welat û derveyî welat, di hemû cepheyan da, digel kêr û kasiyan jî be, gavên serkevî avêtine û destkevtên xwe jî parastine. Konseyê herweha destnîşan kir ku tekoşina xelkê Kurd ji bo sala nû, sala 2007 jî zemînekî saxlem pêkîname.

Konseya pêşhatinê ji sala borî dewrî sala nû bûyî jî wisa biha kirin:

Bizava neteweyî ya xelke Kurd bi giştî, hêza herî organîze, dînamîk û demokratîk ya rojhilatanavîn e. Bi taybetî ji pêşhatinê Iraqa nû û reftara Îran, Sûriye û Tirkîyeyê, bi zelalî kivş bûye ku, armanca demokratîzasyona rojhilatanavîn bêyî hêza xelkê Kurd nemumkun e. Di pêşxistina prosesa demokratîzasyona rojhilatanavîn da, kilîlê stabîlyet û tenahiya navçeyê di destê xelkê Kurd da ye. Di serî da Amerîka, Yêkitîya Ewrûpayê û bi giştî cihana humanîter û demokratîk, pêdivî ye ku vê rastiyê bibînin û li goreyî vê potansiyela xelkê Kurd pozisyona xwe kivş bikin.

Di serî da Tirkîye û welatên cîran yê statukoperês, Iran û Sûriye, adeta qedera xwe bi hev ve girêdane û beramberî cepheya demokrasiye, ku hêza herî bi seng ya vî cepheyî hêza neteweyî ya xelkê Kurd e, cepheya dijî demokrasiyê raçandine û vê rola xwe ya bêyûm didomînin. Di nav vê rikeberiyê da, dînamîkên neteweyî yê xelkê Kurd, li hemû parçeyan û meydanên diasporayê organîzebûneke ku dil dixwaze hêj bi timamî pêkneinane. Zeafa di vî warî da ya ji sala borî mayî, divêt di vê sala nû da bête rakirin û rojek zûtir tifaqeke xurt û fireh di navbeyna hemû hêzên neteweyî da bête pekînan. KNKYê di sala borî da hewildanên xwe yê ji bo armanca tifaqa neteweyî domandin û dê vê rola xwe di sala nû da jî bidomîne. Mîsyonê sereke yê

KNKyê pêkîna tifaqa herî fireh ya neteweyî ye. Ji bo vê armancê û li goreyî biryara kombûna giştî ya li gulana sala borî, dê ji bo komkirina konferanseke neteweyî xebata xwe xurttir bike.

Konseya Rêvebir ya KNKyê bi giringî li ser leyiz û entrikayên Tirkîye, Îran û Sûrîyeyê yên di derbareyê pîrsa Kerkûkê da jî rawesta û reftara van dewleta şermizar kir û dubare destnîşanî bi yêkgirtina hêzên neteweyî kir ku spesîfîken li ser pîrsa Kerkûkê bête rawestan û ji bo serkevtina referandûma îsal xebateke hevrayî bête kirin.

Konsej herweha li ser kar û bizavên ji bo aşîya di navbeyna dewleta dagîrker ya Tirkîyeyê û xelkê Kurd da jî rawesta û destek da xebata aşîyê ya ronakbîrên Kurd, Tirk û kêmanîyên dî yên li Tirkîyeyê.

Konsejê bangî YEyê jî kir ku di têkilî û gotûbêjên digel Tirkîyeyê da pîrsa xelkê Kurd bi vekirî biaxive û terefê Kurd jî tevî van gotûbêjan bike.

Konsejê biryar da ku ji bo pîrozkirina Cejna Zimanê Kurdî li 14yê Gulanê hazîrîyên rêkûpêk ji nihe ve bêne kirin û ev cejn bi coş û heyecaneke mezin ya neteweyî bête pîroz kirin.

Konsejê di encam da biryara destekkirina hemû xebat û têkoşînên hêzên neteweyî li çaralî welat û dîasporayê jî da û bang li hemû hêzên neteweyî jî kir ku dîyaloga di navbeyna xwe da jînde bikin û sala 2007ê bikin sala serkevtina xelkê Kurd.

**Konseya Rêvebir ya KNKyê
13 Çile 2007, Bruksel**

***

“... Di pêşxistina prosesa demokratîzasyona rojhilatanavîn da, kilîlê stabîlyet û tenahîya navçeyê di destê xelkê Kurd da ye. Di serî da Amerîka, Yêkitîya Ewrûpayê û bi giştî cîhana humanîter û demokratîk, pêdivî ye ku vê rastîyê bibînin û li goreyî vê potansîyela xelkê Kurd pozîsyona xwe kivş bikin...”

Konseya Rêvebir ya KNKyê, li ser Yêkitîya Neteweyî programeke kurt û konkret pêşkêşî dînamîkên neteweyî kir. Wê programê li jêr didin:

Projeya KNKyê ya Yêkitîya Neteweyî

Ji kesan heta organîzasyonan, hemû Kurd, di axivtinê da mirîyên “Yêkitîya Neteweyî” ne. Çu gotin û axivtinên wan bêyî “Yêkitîya Neteweyî” naborin. Bêyî îstîsna di programên hemû rêxistinên sosyopolîtîk û sosyokulturel da, paragrafa herî balkêş ya li ser „Yêkitîya Neteweyî“ ye. Belê gava dor hate pratîkê, hûn dê bêjin ew kes û hêzên ji „Yêkitîya Neteweyî“ behs kirî, ne Kurd in, ji neteweyekî dî ne!. Di pîrsa „Yêkitîya Neteweyî“ da Kurd hind paradoksal dijîn ku ecêbîyeke mezin e!. Teorîken cuda diaxivin, pratîken cuda dikin. Mixabin, yêk ji xasyetên herî negatîv ya bi giştî polîtîker û organîzasyonên sosyopolîtîk û sosyokulturel yên Kurda ev e. Lewma jî, di pratîkê da „yêkitî“yeke kamil danin alîyekê, „yêkitî“yeke relatîven maqûl jî pêknaêt. Ji ber vê encama ne bi dil, pîrsa „yêkitî“yê çu cara jî rojeva Kurda jî dernakeve, belê cihê xwe yê layiq jî wernagire.

Di vî warî da gava herî konkret Gulana 1999ê bi damezrandina KNKyê hate avêtin. KNK di dem û şertên hind gihiştî da hate ava kirin ku terkîba wê di destpêkê da firehîyeke maqûl nîşan dida. Lê belê, wekî hercar dawîya wê gavê nehate înan û piştî pênc salan zemînê fireh yê KNKyê dîsa ve hate teng kirin. Lê çiku KNK ji hewcehiya yêkitîya neteweyî derketibû, bi ketina nav şertên negatîv jî dawî lê jîyana wê nehat. Piştî kar û xebateke aktîv, bi armanca jîndekirin û reorganîzasyona KNKyê, kombûna giştî hate organîze kirin û di 13-14yê Gulana 2006ê da hate pêkînan. Di vê kombûna giştî

ya reorganîzasyonê da, program û destûr ji nû ve hatin amade kirin û guhorînên pêdivî lê hatin kirin. KNK bi kombûna xwe ya Gulana 2006ê ve, xwe reorganîze kir, bi çavekî rexnegirî demê borî analîz kir, ji tecrubeya berê encamên pozîtîv derêxistin û li goreyî dem û şertên nû, planên nû amade kirin û bi projeyên nû armanca xwe zelaltir kir.

Li goreyî vê yêkê; KNK ne „partî“ ye û lewma jî xwe hevrikê çu partî anjî rêxistinên politîk nabîne. KNK organîzasyonêke sihwaneyî ya demokratîk û neteweyî ye. KNK ji baskê çepê heta rastê li ber hemû îdeolojî û dîtinên cuda, wekhev radiweste. KNK çî mînimîl, çî maksîmal bin, xwudanîyê li hemû proje, program û pêşniyarên ji bo çareserîya pirsê Kurdistanê tene pêşkêş kirin, dike. Ji pêşniyara herî mînimîl ya otonomîya kulturî ya demokratîk heta programa maksîmal ya serxwebûnê, KNK hemû teklîfan meşrû qebûl dike û piştevanîya van hemû programan dike. KNK bi vê pozîsyon û reftara xwe ya neteweyî û demokratîk, zemînê hemû dîtin û pêşniyarên cuda yê li ser pirsê Kurd û Kurdistanê ye.

Armanca sereke ya KNKyê, anku pêkînana tifaqa herî fireh ya hêz û kesên neteweyî, giringî û pêdivîya xwe di demê nû da jî, di dereceya herî bilind da diparêze. KNKyê di vê demê xwe yê nû da, di demê reorganîzebûnê da, ji bo karûbar û armancên xwe yê pratîk, dînamîzmeke berbiçav nîşan da. Îro KNK bi vê gava xwe ya nû ve, herwekî berê bi mîsyonê xwe yê komkerîya potansiyela neteweyî ve hereket dike. Bi vê armancê projeyeke pêkînana enîya herî fireh ya dînamîkên neteweyî amade kirîye. KNK hêvî dike ku, biçûk mezin hemû hêzên neteweyî û kesên di nav bizava neteweyî da cihê xwe girtî, di platformeke neteweyî da bêne nik hev û hêz û şiyana xwe bi hev ra ji bo armancên neteweyî seferber bikin û hêza neteweyî ya yêkgirtî derêxin pêşîya dewletên dagîrker yê Kurdistanê.

KNKyê ji bo vê armancê, programeke kurt û konkret ya deh maddeyî amade kirîye ku hemû dînamîkên neteweyî li ser gotûbêjê bikin û bigihin encameke bixêr ya neteweyê Kurd û xelkên dî yê Kurdistanê.

1. Kurdistan, di serî da xelkê Kurd û kêmanîyên dî, welatê hemûyan e. Kurdistan bi sê parçeyên xwe yê dagîrkirî ve, –parçeyê çarê anku başûr hate azad kirin–, kolonîya navneteweyî ye û xelkên Kurdistanê diji kolonyalîstan têkoşîneke heq û rewşa didin.
2. Civata Kurdistanê hem ji aliyê etnîkî ve, hem

jî ji aliyê dînî û sosyolojîk ve, ne homojen e, heterojen e û divê li goreyî vê rastîya civatê organîzebûneke xurt bête kirin.

3. Armanca hevpar ya hemû xelkên Kurdistanê rizgarkirina welat û azadkirina civatê ye. Parçeyê başûr yê Kurdistanê, bi têkoşîna xelkê Kurd û tifaqdarên xelkê Kurd îro hatîye rizgar kirin û xelkên têda hatine azad kirin. Parçeyên hêj di bin dagîrîyê da, piştevanîya herî mezin nîşanî vî parçeyê azad didin û ji bo parastina vî parçeyî çî hewce ye dê bikin. Rêvebirîya parçeyê azad jî dê ji bo pêkînana tifaqa neteweyî hemû hêz, şiyana û îmkanên xwe seferber bike.
4. Di serî da xelkê Kurd û hemû xelkên kêmanî yê Kurdistanê, statû bi çî rengî dibe ferq nake, ji bo Kurdistanê demokratîk, sosyala, laîk-sekûlar, modern û pêşkevtî bi hev ra têkoşîna didin.
5. Kurd û xelkên dî yê kêmanî û rêber û rêvebir û organîzasyonên wan, ji bo demokrasîya herî fireh ya navxweyî xebatê dikin, têkoşîna didin û di pratîkê da jî bi cih tînin.
6. Kurd, kêmanîyên li Kurdistanê û pêkve pêşengên wan, di nav xwe û navbeyna xwe da rê û metodên dîyalogê di dereceya herî bilind da ava dikin û hemû pirs û pirsgerêkên di nav xwe û navbeyna xwe da rûdidin, bi rê û metodên aştiyane û demokratîk çareser dikin.
7. Kesayet, biçûk mezin hemû organîzasyonên sosyopolîtîk, sosyokultûrel û sosyoekonomîk, bi tevahî pêşengên ronakbîrî, politîk û sîvîl û demokratîk yê xelkê Kurd û kêmanîyan, li ser zemînê koalîsyoneke demokratîk û bi normên demokrasîya temsîlî, yêkîtîyêkê pêktînin û rêvebirîyeke neteweyî ya demokratîk hildibijêrin û bi rengê kolektîv û berdevkîya rotasyona demokratîk kar û xebata xwe di rê dibin.
8. Pêşengên xelkê Kurd û kêmanîyên li Kurdistanê, ji bo stabîliyeta kar û xebatên hevrayî, mekanîzmeyeke demokratîk ya fonksîyonel û efektîv ava dikin û di pratîkê da bi kar tînin.
9. Piştî avakirina yêkîtîya neteweyî, ji bo çavdêrîkirina karûbarên hevrayî û kontrolkirina rûdanên negatîv û çareserkirina pirsgerêkên navxweyî, şûraya nobedarîya neteweyî bête hildibijartin û serdestîya wê ji teref hemûyan ve bête qebûl kirin.
10. Pêşengên bizava azadîya xelkê Kurd û xelkên dî yê Kurdistanê, ji bo gihîştina armanca

xelkê Kurd û kêmanîyên li Kurdistanê, tifaqa herî fireh digel kes, hêz û dewletên demokratîk û humanîter pêktînin û desteka ji wan alîyan ve tete dan qebûl dikin.

KNK di wê bawerîyê da ye ku, ji bo avakirina yêkitîyê neteweyî, dem û şert gelek gihiştîne û çu mazeretên maqûl nabîne ku hêz û kesên neteweyî bi vî erkê neteweyî ve ranebin. KNK zemînê xwe ji bo pêkhatineke bi vî rengî gelek di rê da dibîne û koşa xwe ji bo hemû dînamîkên neteweyî vedike. Belê KNK herwisa hazir e ku ji bo pêkînana yêkitîya neteweyî fedakarîyê di maksîmûm dereceyê da jî bike. KNK çu asteng û giriftarîyên îdeolojîk, dogmatîk û tabûîst nasnake di pêşîya pêkînana yêkitîya neteweyî da. Lewma KNK di serî da ji navê xwe heta program û destûra xwe, amade ye ku ji nû ve veke ber riberiza herî tîr ku xizmeta yêkitîya neteweyî bike.

KNK ji bo vê armanca pêkînana yêkitîya neteweyî, planekî pratîk yê bi vî rengî pêşniyar dike:

- Di destpêkê da têkilî û diyalog
- Tesbîtîkirina gav û hewcehîya lezîn ya xelkên Kurdistanê
- Gotûbêj û riberizeke têrker li ser hewcehî û komkirina konferanseke neteweyî
- Avakirina komisyoneke hevrayî ji bo raçandina rêya ber bi yêkitîya neteweyî ve
- Di vê proseya avakirina yêkitîya neteweyî da, ji axivtîne heta nivîsînê, zimaneke çêker bête bi kar înan û medyaya neteweyî jî bi roleke pozîtîv xizmeta vê yêkê bike.

KNK bi bîr û bawerîyê neteweyî, vê dîtina xwe pêşkêşî bîr û rehîya giştî ya neteweyî ya Kurdistanê dike û hêvî dike ku zûtirîn dem encameke di xêra xelkên Kurdistanê da bête bi dest ve înan û bigihin encameke pozîtîv û xwasteka xelkên Kurdistanê bînin cih û beramberî cepheyê bêyûm yê dijmin û dagîrkeran, birc û kela herî saxlem ya hemû xelkên Kurdistanê, ku ew jî tifaqa neteweyî ye, ava bikin.

Serkevtin ya Yêkitîya Neteweyî ya Kurdistanê ye.

Konseya Rêvebir ya Kongreya Neteweyî ya Kurdistanê, KNKYê.

13 Çile 2007

***

”Serkevtin ya Yêkitîya Neteweyî ya Kurdistanê ye.”

Rêxistinên girêdayî sistemê KKKyê,

herweha endamên KNKYê jî ne,

lewma delegasyona KNKYê gava çûye

Kurdistana Federal, di keysekê da

digel berpirsiyarên Konseya Rêvebir

ya KKKyê jî li ”Warên Parastîne yên

Medyayê”, bi kurtî li ser van xalên li

jêr, ku di 13yê meha Çileyê 2007ê da

ji teref Konseya Rêvebir ya KNKYê

ve hatibûn tesbît kirin, gotûbêjeke

berwer pêkîna û di encam da

lihevhatineke maqûl û têrker pêkhat.

- KNK wekî rêxistineke sihwanyê ya neteweyî û demokratîk, di karûbarên xwe da otonom be.
- Butçeya xweser û sekretarîyek hebe.
- Ji alîyê kar û xebatê ve qabilîyeta manewrayê ya KNKYê bête xurt kirin.
- Di tesbîtîkirina polîtîka neteweyî da digel KNKYê şewir bête kirin.
- Strûktûra KNKYê ji nû ve bête ava kirin.
- Reformasyoneke polîtîk, îdarî û rêvebirî di KNKYê da bête kirin.
- Di rêvebirîya KNKYê da, mekanîzmayeke kolektîv û demokratîk ya berdevkîya rotasyonel bête danan.
- Ji bo kar û xebatên KNKYê medyaya neteweyî îmkanan zêdetir bide.
- KNK di karên bi giştî neteweyî û navneteweyî da, layiqen bête fonksîyonel kirin.
- KNK ji alîyê polîtîk û rêxistinî ve di dereceya herî bilind da bête destek kirin.

***

“... KNK çu asteng û giriftarîyên îdeolojîk, dogmatîk û tabûîst nasnake di pêşîya pêkînana yêkitîya neteweyî da...”

**Konseya Rêvebir ya KNKYê,
di çarçoveya seradanîya
xwe ya Kurdistana Federal
da, bo partî û rêxistinên di
desthilat û opozisyonê da cih
girtî û serokatîya Parlemeta
Kurdistana Federal nameyek
şand. Nimûneya nameyê jî li
jêr didin:**

03 Çile 2007, Bruksel

Bo

Partî û rêxistinên Kurdistana Federal
Serokatîya Parlemeta Kurdistana Federal

Birayên hêja,

Di serî da em wekî Kongreya Neteweyî ya Kurdistanê [KNK], sala we ya nû pîroz dikin û hêvî dikin ku sala nû, sala 2007ê, ji bo we, bo xelkê me xêr û xweşiyê bîne û bibe sala serkevtinên mezintir.

Di destpêka vê sala nû da, rewşa xelkê me ya li çaralîyê welat û derveyî welat ji alîyê we ve baş tête zanîn. Belê, bi kurtebirî jî be, em jî dixwazin destnîşanîya çend pirs û pirsgerêkên li pêşîya bi giştî bizava neteweyî ya xelkê Kurd bikin. Cihê şahîyê ye ku parçeyê welatê me yê başûr, herçend di nav tixûbên Iraqa Federal da jî be, îro rizgarkirîye û xelkê me azadane jîyana xwe di rê dibe. Parlemeta Kurdistanê, Serokatîya Kurdistana Federal, Hukûmeta Kurdistanê bi navê xelkê me li parçeyê başûr erkên xwe yê rêvebirîyê bi cih tînin. Ev hebûna îro, di serê vê sedsala nû da, sedsala 21an da, serkevtina herî mezin ya xelkê me ye û em hemû Kurd li çaralî welat û derveyî welat, pê serbilind in û parastina vê hebûnê yêk ji erkên xwe yê sereke dizanin.

Rejimên kolonyalîst yê li dormandorê welatê me, bi vê hebûna Kurdistana Federal hindî hûn bêjin aciz in û bi hemû hêz û îmkanên xwe ve lê digerin ku vê destkevtî xelkê me têkbibin. Dijminên xelkê me, di

serî da dewleta Tirkîye û Îran, Sûriye û destikên wan, di her keysî da dixwazin hem ji çeperên xwe ve şerê xelkê me bikin, hem jî bi provakasyon û têkvedanên li nav welatî, rê li ber pêşveçûna xelkê me ya ji bo azadiyê bigirin. Terefên vê alyansa bêyûm ya bi pêşengî û organîzasyona dewleta Tirkîyeyê pêkhatî, gelek aşkera dixwazin bêhnê li xelkê me çik bikin. Rejimên Tirkîye, Îran û Sûriyeyê, hem yêk bi yêk li parçeyên di bin dagîrîya wan da şerê xelkê me dikin, hem jî bi hev ra dijî destkevtî başûra Kurdistanê şerekî fetisandinê didomînin.

Li milê dî, herçend îro li parçeyê azadkirî yê başûr, di bin banê Parlemeta Kurdistanê da temsîleke yêkgirtî ya neteweyî pêkhatibe jî, lê li parçeyên dî yêk bi yêk û di seranserê Kurdistanê da, hêj yêkgirtineke neteweyî ya kamil pêknehatîye. Eve cihê mixabinîyê ye û ji alîyê neteweyê Kurd ve zeafek e û dijminên xelkê me jî ji vê berbelavîyê istifade dikin. Hal ew e ku garantîya herî mezin ya parastina hemû destkevtên xelkê me, di serî da bi hêza xelkê me bi xwe pêktê. Ji ber vê yêkê, em di wê bawerîyê da ne ku, beramberî tifaqa bêyûm ya dijminên xelkê me, divê tifaqa herî mezin ya neteweyî ya xelkê Kurd bête pêkînan. Helbet em rasyonel dihizirin û ji tecrubeyên jîyana polîtîk ya xelkê xwe dizanin ku eve di rojekê da pêknayêt, lê ji bo vê armanca pîroz jî divê hewildan hebin. Lewma em dixwazin bi armanca gotûbêjkirina pîrsa yêkîtiya navxweyî û hemû pirs û pirsgerêkên xelkê me û welatê me, digel we hevdiîtineke birayane pêkînan û ji bo yêkîtiya neteweyî encamên bi xêr û bê derêxin meydanê ku di pratîkê da bêne bi cih înan.

Me nîyet e wekî delegasyoneke KNKYê, di navbeyna rojên 20 û 31ê vê mehê da li welat seradanîya we bikin. Em hêvî û bawer dikin ku hûn dê demekê ji bo vê hevdiîtinê vebirin.

Digel rêz û silavên me yê herî germ û birayane.

Bi navê Konseya Rêvebir ya KNKYê,
Serokê KNKYê
Alî Yigit [Eli Egîd]

***

**”... Rejimên kolonyalîst yê li dormandorê
welatê me, bi vê hebûna Kurdistana
Federal hindî hûn bêjin aciz in û bi hemû
hêz û îmkanên xwe ve lê digerin ku vê
destkevtî xelkê me têkbibin...”**

Delegasyona KNKyê seradanîya Kurdistana Federal kir. Armanc û encama vê seradanîyê jî bi kurtebirî li jêr têtê dan:

Delegasyona Kongreya Neteweyî ya Kurdistanê [KNK], di navbeyna 23yê Çileyê û 12yê Sibatê da seradanîya Kurdistana Federal kir û bi partiyên desthilatê û opozisyonê, parlemento, parlementer û wezîran, rêxistinên nivîskar û ronakbîran û kesayetiyên polîtîk û ronakbîr yê serbixwe û dezgehên medyayê ra rûnişt û gotûbêjên berfireh yê li ser rewşa welat, navçe û cihanê kirin. [Seradanîya biryargeha KKK, PJAK û merkeza PDK-Iran ya di serokatîya Ebdullah Hesenzade da jî hate kirin.] Delegasyonê herweha seradanîya “Kampa Mexmûr” [Mexmûra bakur], gora Mustafa Barzanî li Barzan, şehîdgehên “Karasungur” û “Harûn” li “Warên Parastinê yê Medyayê” û şehîdgeha Helepçeyê jî kir. (*) Delegasyona KNKyê ji serokê KNKyê Elî Egîd, cihgirê serok Tahir Kemalîzade, endamê konseya rêvebir ya KNKyê Rojan Hazim û endamê konseya rêvebir ya KNKyê Adem Uzun pêkdihat.

Armanca delegasyona KNKyê bi konkretî sê xal bûn:

1. Di navbeyna hêz û kesayetiyên polîtîk û ronakbîr yê Kurd da germkirina têkilîyan û avakirina diyalogê xurt û mayînde
2. Komkirina Konferansa Neteweyî
3. Vekirina Bûroya KNKyê li başûra Kurdistanê

Encama gera başûr

Delegasyona KNKyê di hemû hevdiînên xwe da bi giringî li ser hewcehîya têkilîya germ û mayînde ya navxweyî rawesta û bal kêşa ser wê yêkê ku di navbeyna kes û hêzên Kurd da yêkser danûstandin hebin ku pirs û pîsgirêkên xwe di nav xwe da gotûbêj bikin û bi hev ra çareserîyan bibînin. KNK bi taybetî

li ser rewşa nû ya başûr û êriş û fişar û provakasyonên Tirkîyeyê yê pîralî jî sekinî û pêşniyarî hemû terefan kir ku di konferanseke neteweyî da kom bin û çî pîrsên navxweyî hebin di konferansê da biaxivin û reftareke yêkgirtî ya neteweyî nîşanî yar û neyaran bidin. KNKyê ji terefan xwast ku heke ji ber rewş û konjonktûra bi taybetî başûr, direkt partî têda beşdar nebin jî, dikarin di sewîyeya ronakbîrî û temsîlkarîya îndîrekt da bêne bal hev. Pêşniyara KNKyê ji aliyê prensîbî ve ji teref hemûyan ve maqûl hate dîtin, belê bi taybetî partiyên li desthilatê di vê rewşa nazik da û ji ber fişarên dewleta Tirk xwe amade nedîtin ji bo konferansê û ev yêke jî aşkera gotin. Lê belê, tiştêkî hevpar derkete meydanê ku hemû terefan dijî êrişkarîya aktîv ya dewleta Tirk nerazîbûna xwe nîşan dan û aşkera gotin ku heke Tirkîye muhtemelen dagîrkerîyê bike li başûr, dê bi hemû hêz û şîyanê ve dij rawestin û mil bi mile hev şerê Tirka bikin.

Di pîrsa vekirina bûroyeke KNKyê da jî, aliyên ku bi vê pîrsê ve girêdayî, bi vekirî gotin ku ji ber rewşa tengav ya başûr û muhtemel provakasyonên dewletên cîran yê antî Kurd, ne fermî, belê bi wê fonksiyonê dikare kar bête kirin. Kes û hêzên ku delegasyonê dîtî, hemûyan jî giringî û hewcehîya yêkîtiya neteweyî destnîşan kirin û daxwaza serkevtinê ji KNKyê ra xwastin.

Hevdiînên KNKyê yê digel KKKyê jî gelek serkevtî borîn û delegasyonê pêşniyarên xwe bi vekirî û nivîskî pêşkêş kirin. Konseya KKKyê ev dîtin û pêşniyarên KNKyê gelek maqûl û di cih da dîtin û destek dane KNKyê. KKKyê aşkera got ku ew dê hevkarîya xwe ya digel KNKyê di sewîyeya herî bilind da bidomînin û çî rol û wezîfe bikeve ser mile wan di derbareyê yêkîtiya neteweyî da, ew dê bi mesûlîyet bi cih bînin.

Gera delegasyona KNKyê, di vê çarçoveya giştî da baş û serkevtî derbaz bû û xizmeta germkirin û domandina têkilîyên neteweyî kir.

Pêşniyara me

Piştî vê gera dirêj ya li başûr û encama hevdiînên pîralî, em wekî delegasyon gihiştine wê qenaetê ku, KNK dikare bûroya xwe li goreyî rewş û şertên başûr veke.

Herweha em di wê bawerîyê da ne ku, ji îro pêve em dikarin dest bi amadekarîya komkirina konferansa neteweyî bikin. Ji bo vê yêkê em dikarin komisyonekê hîlbijêrin û însiyatîveke xurt bidine dest pê kirin.

Di dawîyê da, em ji dil spasî hemû hêz û kesên ku em dîtî û seradanîya me kirî û mêhvan kirî, dikin.

Spaseke taybetî jî bo xebatkarên DIHAyê yên li Kurdistan Federal, Kurdistan TV û ROJ TV û Y. Ö. Politikayê.

Delegasyona KNKYê

Elî Egîd
Tahir Kemalîzade
Rojan Hazim
Adem Uzun

14yê Sibatê 2007

(*) Serokê KNKYê **Elî Egîd**, li ser gora Mustefa Barzanîyê nemir axivt û rêz û vîna delegasyonê ya beramberî têkoşîna wî û hemû têkoşerên Kurdistanê û şehîden nemir yên doza Kurdistanê îna ziman.

Endamê Konseya rêvebir ya KNKYê **Rojan Hazim** jî, li ser navê delegasyona KNKYê ev mesaja li jêr li deftera Şehîdgeha Harûn nivîsî:

Şehîden doza mezin, şehîden doza Kurd û Kurdistanê,

We bedelê herî pîroz, cane xwe, fedayî doza neteweyê Kurd û welatê xwe Kurdistanê kir. Neteweyê Kurd, we ji bir nake, hûn dê her di dilê neteweyê Kurd da jînde bimînin.

Bila silava herî germ, vîna herî tîr û rêza herî mezin ji bo we be!

Hûn bi giyanê xwe yê nemir, hêj jî nobedarên neteweyê xwe, welatê xwe ne.

Delegasyona KNKYê:

Elî Egîd, serokê KNKYê
Tahir Kemalîzade, cihgirê serokê KNKYê
Rojan Hazim, endamê Konseya Rêvebir ya KNKYê
Adem Uzun, endamê Konseya Rêvebir ya KNKYê

25 Çileyê 2007

***

„... Konseya rêvebir ya KNKYê di kombûna xwe ya awarte da gera delegasyona KNKYê ya li Kurdistan Federal bi berfirehî biha kir û gihîşte wê biryarê ku seradanî bi serkevî borîye û spasîya xwe dîyar kir ji bo hemû hêz û kesên ku digel delegasyonê rûniştine, dîtine û mêhvan kirine...“

Daxuyaniya KNKYê ya Sibatê

Konseya rêvebir ya KNKYê 15yê Sibatê kombûna xwe ya awarte kir.

Konseya rêvebir ya KNKYê di kombûna xwe ya awarte da gera delegasyona KNKYê ya li Kurdistan Federal bi berfirehî biha kir û gihîşte wê biryarê ku seradanî bi serkevî borîye û spasîya xwe dîyar kir ji bo hemû hêz û kesên ku digel delegasyonê rûniştine, dîtine û mêhvan kirine.

Konseya di rewşa îro ya gelek nazik da dubare li ser giringî û hewcehiya lezîna ya yekitîya neteweyî rawesta û biryar da ku hewildanên ji bo komkirina konferansa neteweyî bidomîne.

Konseya herweha girtina rêberê KKKyê Abdullah Ocalan ya di 15ê Sibata 1999ê da careke dî şermizar kir û bang li xelkê Kurd û cihana humanîter kir ku piştevanîya xwe ya bi Ocalan ra bidomînin û ji bo azadiya wî xebatên xwe bilindtir bikin.

Konseya li ser operasyonên dewleta Tirk yê li bakura Kurdistanê û fişar û gefên li ser Kurdistan Federal jî bi giringî rawesta û ji xelkê Kurd û pêşengên politik xwast ku dijî êrişkarîya dewleta Tirk bi hev ra têkoşîne bidin.

Konseya operasyonên li ser Kurdên cografyaya Yekitîya Ewropayê (YE) jî şermizar kir û bang li dewletên YEyê kir ku dawî li vê êrişkarîya xwe bînin û digel berpirsiyarên Kurd di nav têkilîyê da bin û pirsgirêkan bi rêyên demokratîk çareser bikin û polîtîkerên hatine girtin jî berdin.

Di encam da konseya rêvebir ya KNKYê bang li hemû hêz û kesên Kurd û Kurdistanê kir ku destkevîneteweyî biparêzin, têkilî û diyaloga navxweyî xurttir û mayînde bikin.

KNK dê li goreyî mîsyonê xwe, kar û xebata bi giştî neteweyî, hem li nav welat, hem jî li derveyî welat û di hemû platformên navneteweyî da dê bi hêztir bike û bidomîne.

Konseya Rêvebir ya KNKYê

15 Sibat 2007, Bruksel

Daxuyanîya Konseya Rêvebir ya KNKYê ya Adarê

Konseya Rêvebir ya KNKYê di 4ê Adarê da kombû û ev daxuyanî da:

Bi destpêka demsala biharê pêve ertêşa Tirk dîsa ve hewildanên xwe yê operasyonel zêde û xurt kirin. Ertêş vê carê dixwaze baskê operasyonên xwe ji bakur heta başûr fireh bike. Dewleta Tirk ji bo vê armanca xwe ya antî Kurd û antî Kurdistan, digel Îran û Sûriyeyê jî bi koordîne hereket dike û ev hersê dewletên dijî Kurd û Kurdistanê, êrişên xwe bi hev ra pêktînin. Rasthatineke normal nîne ku berpirsiyarên dewleta Tirk yê sivîl û leşkerî bi yêk devî diaxivin û armanca ertêşa xwe wisa îlan dikin: "Ertêş armanca te ya ewil Qendîl û Kerkûk e"! Ev ferman û biryara dewleta Tirk, bi gotina herî sade "bi agir leyistine"! Li goreyê vê konseptê hem fişareke nedîtî li ser Kurdistana Federal dikin, hem jî bi gef û gur û entrikeyên bazareke kirêt dixwazin Amerîkayê jî bikine şîrîkê vê êrişkarîya xwe û bi armanca belavkirinê hêzên HPGyê yê li "Warên Parastinê yê Medyayê" ablûka bikin.

KNK dixwaze bide zanîn ku eve planekê gelek qirêj û tehlîke ye û dê felaketê bi xwe ra bîne ku di serî da dewleta Tirk dê zerara herî mezin jê bibîne. KNK xelkê Kurd li seranserê Kurdistanê û diasporayê û xelkên hevqeder yê Kurdistanê agahdar dike ku li ser van planên dijminane yê dewleta Tirk û tifaqdarên wê, hişyar bin û tifaqa xwe vehûnin û bi xebat û têkoşîneke xurt rê li ber van kiryanan bigirin. KNK herweha bang li cîhana humanîter jî dike ku di vî demê bêhnçikêr da piştvanîya herî mezin nîşanî xelkê Kurd û xelkên kêmanî yê Kurdistanê bidin.

Dewleta Tirk paralelî van operasyonên leşkerî, li derveyê welat jî adeta xwe pêşkêşî dewletên Ewrûpayê dike ku bizava Kurdan li cografyaya Yêkîtiya Ewrûpayê jî tengav bike. Mixabin ku ji pratîka antî demokratîk ya hindêk dewletên YEyê jî dewleta Tirk îstifadeya herî mezin dike. KNK hêvî dike ku dewletên YEyê huqûqa xwe û normên xwe yê demokrasîyê binpê nekin û keysî nedine dewleta Tirk.

KNK li ser saxîya rêberê KKKyê Abdullah Ocalan jî alarmê dide û bi giringî dixwaze xelkê Kurd, xelkên

hevqeder yê Kurdistanê bi baldarî hişyar bike ku dijî polîtîka mirandinê ya li ser Abdullah Ocalan bêdeng nemînin û reaksiyona xwe di çarçoveya demokratîk da bi xurtî nîşan bidin. Dewleta Tirk, ji roja ku Ocalan dîl girtî were, operasyona mirandinê gelek sistematîk pêktîne li ser Ocalan. Parêzerên Ocalan, nimûneyên ji pora Ocalan di laboratuwarên bisporan da dane kontrol kirin û di encam da derkete meydanê ku Ocalan roj bi roj têtê jahîrî dan. KNK dewleta Tirk bi xurtî hiştar dike ku zûtirîn dem vê operasyona mirandinê ya li ser Ocalan bi dawî bîne û rojek zûtir rê bide bisporên serbixwe yê navneteweyî ku Ocalan muayene bikin. Dewleta Tirk divêt baş bizane ku fatûraya operasyona li ser Ocalan dê li ser wan gelek giran raweste!.

KNK bang li xelkê Kurd û xelkên hevqeder yê Kurdistanê jî dike ku bi hazirîyeke mezin, Newroza îsal ji salên borî geştir pîroz bikin. Newroza îsal divêt bibe cejna herî mezin ya îrade û berxwedana xelkê Kurd beramberî dijminên li çaralî.

Konseya Rêvebir ya KNKYê herweha biryar da ku li 12-13yê Gulanê [*] kombûna giştî ya KNKYê pêkbîne ku bi biryar û xebata hevrayî ya hemû endaman xwe hazirî xebateke xurttir û bihêztir bike. Konseya Rêvebir dubare destnîşan kir ku "14yê Gulanê, Roja Cejna Zimanê Kurdî", bi şahîyeke mezin û hevrayî ya digel hemû hêzên neteweyî dê bête pîroz kirin. Di 16-17yê Hezîranê da jî "Konferansa Jinên Kurdistanê" dê bête kirin.

Konseya Rêvebir ya KNKYê 4 Adar 2007, Bruksel

[*] Demê kombûnê hate paşxistin bo 23 – 24ê Hezîranê - 2007.

***

**„... KNK dewleta Tirk
bi xurtî hiştar dike ku
zûtirîn dem vê operasyona
mirandinê ya li ser Ocalan
bi dawî bîne û rojek zûtir
rê bide bisporên serbixwe
yê navneteweyî ku Ocalan
muayene bikin...“**

**Konseya rêvebir ya KNKÿê
li ser rewşa rêberê KKK-
PKKÿê Abdullah Öcalan,
nameyek ji berpirsiyar û
mezinên YE û UNê ra şand.
Name li jêr e.**

5 Adar 2007, Bruksel

Bo birêz

Li goreyî agahdarîyên parêzerên serokê KKK-PKKÿê Abdullah Öcalan yê di preskonferansa 1î Adarê li Romayê da, dewleta Tirkîyeyê gelek sîstematîk Abdullah Öcalan bi elementên kîmyayî û radyoaktîv jahrî dide. Parêzerên Öcalan ev agahîye piştî ceribandina bisporan ya li ser pora Öcalan ya di laboratuwaran da kivş kir. Ev bûyere bi serê xwe encameke gelek bi dehşet e. Ji vê muayeneya bisporan ya li ser pora Öcalan kivş dibe ku dewleta Tirk di girtîxaneyê Imralî da, gelek bi zanahî û di prosesa demekî dirêj da dixwaze Öcalan jahrî bide û bi vî rengî dawî li jîyana Öcalan bîne. Bi vê encama laboratuwarî xuya dibe ku Abdullah Öcalan li ber mirandinê ye. Ev reftara dewleta Tirk bi çu awayî ne dikare bête îzah kirin, ne jî qebûl kirin û eve aşkera kuştina Öcalan ya bi îşkence ye.

Xelkê Kurd li seranserê Kurdistanê û dîasporayê gelek heq nerazîbûna xwe dîyar dike û vê muameleya dewleta Tirk ya cinayetane ya li ser Öcalan, protesto dike.

KNK jî wekî organîzasyoneke sihwaneyî ya Kurdistanê, bi navê xelkê Kurd di derheqê jîyana Abdullah Öcalan da, di nav endîşeyê mezin da ye. Lewma KNK hêvî dike ku hûn jî vê hissîyata xelkê Kurd têbigihin û endîşeya xelkê Kurd parve bikin.

KNK herweha tikayê ji we dike ku tesîra xwe li ser dewleta Tirk bi kar bînin û Tirkîyeyê hişyar bikin ku vê reftara xwe ya kuştardîyê ya li ser Öcalan bi dawî bîne.

Di encam da, em wekî KNK teklîf dikin ku hûn Öcalan bi heyeteke doktorên bispor yê navneteweyî

bidine muayene kirin û jîyana wî hem di çarçoveya mafên mirovî, hem jî di çarçoveya mafên girtîyên polîtîk da hilgirin bin ewlehîyê.

Jîyana Abdullah Öcalan di girtîxaneyê Imralî da li Tirkîyeyê, di nav tehlîkeyê da ye û KNK li ser Öcalan alarma jîyanî dide.

Em ji niha ve spasdarê hevkarî û piştevanîya we ne û herweha bawer dikin ku hûn me bêbersiv nahêlin.

Digel rêz û silavên me.

Bi navê Konseya Rêvebir ya KNKÿê

Alî Yigit [Elî Egîd]

Serokê KNKÿê

***

Hawara Helepçeyê

Konseya rêvebir ya KNKÿê, di salvegera 19. ya jenosîda Helepçeyê da daxuyanîyek da. Di daxuyanîyê da hate destnîşan kirin ku xelkê Kurd şehîdên Helepçeyê çu cara jî bîr nake û dê her wextî bi bîrînana şehîdên Helepçeyê û hemû şehîdên Kurdistanê ve girêdayî be.

Delegasyona KNKÿê jî di gera xwe ya Kurdistan Federal da seradanîya Helepçeyê jî kiribû.

Li ser vê seradanîyê ROJAN HAZIM bi kurtî wisa digot:

”Helepçe bi her awayî di nav perîşanîyê mezin da bû. Me di 19. salvegera jenosîda Helepçeyê da ev hizir nedikir ku em dê rastî Helepçeyê wêran bîn. Em bi dîtina Helepçeyê kavil û weran, bêserûber û perîşan bi rastî şoke bûn. Helepçe bi vê sefaleta ku têda dijî, dike HAWAR!.

Me ev dîtîyên xwe, hissîyata xwe ji bo rêvebirên Kurdistan Federal jî gotin û tika ji wan kir ku li Helepçeyê xwudan derkevin, dawîyê li vê perîşanîya Helepçeyê û xelkê Helepçeyê bînin. Em hêvî dikin ku rêvebir û berpirsiyarên Kurdistan Federal dê biçine hawara Helepçeyê û li Helepçeyê xwudan derkevin!”

Li jêr nivîsara ROJAN HAZIM ya li ser Helepçeyê diweşînin. (*)

Gelo Helepçe hate ji bîr kirin?

ROJAN HAZIM

Piştî jenosîda 16-17yê Adara 1988ê li ser xelkê Kurd li Helepçeyê, meha Adarê digel Newrozê bûye meha jenosîda Helepçeyê jî. Ji sala ew bûyera dilsoj pêkhatî were, xelkê Kurd Helepçe ji bîr nekir, bi her reng û metodî nerazîbûna xwe, xem, kul û kesera xwe îfade kir, dengê xwe bilind kir, kirdarên bûyerê rûreş û şermizar kirin. Cîhana humanîter jî bû şîrîkê xem û protestoya xelkê Kurd.

Li başûra Kurdistanê ji 1992ê pêve, ewil di nav tixûbên paralela 36an da, piştî hilweşandina rejîma Seddam ya 2003an jî di nav Iraqa nû ya Federal da, desthilata xweser ya xelkê Kurd pêkhat, xelkê Kurd jîyana xwe di nav vê rewşa nû ya azad da ji nû ve organîze kir. Ji wan salan pêve êdî bajêrkê Helepçeyê bi xwe bû sentera bîrîna jenosîda Helepçeyê. Bi hevkarîya cîhana humanîter jî rêvebirîya Kurdistanê monumentek û şehîdgehek ava kirin ku hersal seramonî lê bêne kirin û bibîne sembola jibîrnekirina jenosîda Helepçeyê. Helbet ev hewildane karekî hewce bû ku ev simbol daîm li ber çav bin ku gorîyên Helepçeyê neêne ji bîr kirin.

Lê belê tiştek hate ji bîr kirin; dilê xwecihên Helepçeyê, dilê xelkê Helepçeyê, yê ku her malekê bi kêmasî şehîdek dayî di wê jenosîdê da, dilê wan yê bîrîndar nehate kirin. Helepçe ji nû ve nehate ava kirin, bo sefalet, hejarî, rebenî û perîşanîya xelkê Helepçeyê karên konkret ku jîyana wan xweş bikin, nehatin kirin. Xelkê Helepçeyê bi sebireke kûr û mezin hersal guhdarîya axivtinên seramonîyal kir. Wan axivtinan belkî dilê wan piçekê hûnik dikir, belê zikê wan yê bîrsî têr nedikir. Rêvebirên politîk û îdarî yên Kurdistanê Federal, mixabin, sozên xweşkirina jîyana xelkê Helepçeyê, biryarên ji nû ve avakirina Helepçeyê her sal bo saleke di paşdan. Tixûbê sebira xelkê Helepçeyê ji teref hukûmetê ve hate bezand û xelkê Helepçeyê êdî peqî û nerazîbûna xwe di bîrîna Adara 2006an da bi regekî protestoyî da der.

Heke hiş û bîr bêne taze kirin, xelkê Helepçeyê di Adara 2006an da bi mîtingeke boş nerazîbûna xwe nîşan da, reftara xemsar ya rêvebirîya Kurdistanê ya beramberî Helepçeyê, protesto kir. Di wê protestoya demokratîk da, mixabin ku îdareya navçeyê metodekî antî demokratîk bi kar îna û bi şiddeta polîsî mîtinga xelkê Helepçeyê belav kir û di encam da ciwanekî 19 salî yê bi navê Ehmed Silêman bi sîleha polîsan hate kuştin û çend kesek jî hatin birîndar kirin. Di wê atmosfera bi şiddet da, ji nav protestêran "çendekan" monumentê ku ji bo bîrîna jenosîda Helepçeyê hatîye çêkirin, sotin. Helbet di wê protestoya demokratîk da sotina monumentî karekî şaş û hetta provokatîv bû, lê belê, ev şaşîya ji teref "çendek protestêran" ve hatîye kirin, nabe mazereta şiddeta polîsan û wê muameleya antî demokratîk!.

Evsal ji ser jenosîdê 19, ji ser bûyera sotina monumentî jî salek derbaz bûye, belê Helepçe hêj jî nehatîye ava kirin, jîyana xelkê Helepçeyê nehatîye xweş kirin û di ser da jî ew monumentê hatîye sotin jî nehatîye nûve kirin. Helepçe di salvegera jenosîda 1988ê da, di nozdemîn sala xwe da, hêj jî kavil û wêran e. Helepçe îro di nav deryaya qurê da adeta melevanîya dike!. Bê kar û gendanî, neçarî û feqîrîya li Helepçe û dorberê tete jîyan, ji jenosîda 1988ê dilsojtir e îro. Ev rewşa wêran ya Helepçeyê ya îro, bi gotina herî nerm, ji alîyê ehlaqî ve rûreşî û şermizarî ye, ji alîyê berpirsiyarîya sosyal û politîk ve jî qusûr û ihmaleke mezin ya desthilata Kurdistanê Federal e!. Çawa wijdana berpirsiyarên hukûmeta Kurdistanê Federal, ya rêvebirên politîk û îdarî yên navçeyê jan nade li ber vê belengazî û perîşanîya xelkê Helepçeyê!. Ew monumentê hatîye sotin di midehê salekê da çawa naête nûve kirin!. Xelkê Kurd kul û kesera xelkê Helepçeyê ji bîr nekirîye, belê mixabin ku hukûmeta Kurdistanê Federal heçku Helepçe ji bîr kirîye!.

Xelkê Helepçeyê bi van kiryarên antî demokratîk tete bêsiyanet kirin, xurûra xelkê Helepçeyê tete şandin. Xelkê Helepçeyê ev reftar heq nekirîye!. Gelo rêvebirên Kurdistanê Federal yên her xelekê, wekî diçin Helepçeyê û li pêşberî xelkê Helepçeyê diaxivin, rûyê wan sor dibe?. Gelo hukûmeta Kurdistanê Federal, li hêvîya çî ye?. Dixwazin dîsa ve provakasyon bêne kirin li nav Helepçeyê?. Wijdana Kurdbûyîne danin alîyekê, wijdana mirovahîyê tehemmulî van xemsarîyên li Helepçeyê tene kirin nake!.

Zikê xelkê Helepçeyê ji axivtinên ajîtatîv, ji soz û biryarên ku di seramonîyan da tene dan, gelekî têr e!.

Xelkê Helepçeyê, Helepçe, li hêvîya kar e, li hêvîya xweşkirin û rehetkirina jîyanê ye, li hêvîya ji nû ve avakirina bajêr û gundên dorberê ye.

Hukûmeta Kurdistana Federal, rêvebirên polîtîk û îdarî yên navçeyê, rojek zûtir dest bi kar bin!. Di salvegera 20. ya jenosîdê da, di Adara 2008ê da, tevayî xelkê Kurd, Helepçeyeke avadan, monumentê nûvekirî, bajêrekî xweş, xelkekî dilşa, têr, rûken û razî dixwaze bibîne!.

(*): Ev nivîsar, di Yeni Özgür Politikaya 14yê Adara 2007ê da hatîye weşandin.

***

Newroza 2007ê

KNKyê Newroza xelkê Kurd, ya xelkên Kurdistanê pîroz kir.

KNKyê bi munasebeta pîrozîya Newrozê di merkeza xwe ya li Brukselê da, resepsiyonek da. Gelek mêhvanên bîyanî û kesayetiyên polîtîk û ronakbîr û hunermendên Kurd beşdarî vê pîrozbahîyê bûn. Hunermend Beser, Şemdîn, Dilovan û Seyitxan, zîyafeteke muzîkê pêşkêşî mêhvana kirin. Serokê KNKyê Elî Egîd di axivtina vekirina resepsiyonê da Newroza beşdarî, ya tevayî xelkê Kurd, ya xelkên kêmanî yên Kurdistanê pîroz kir, daxwaz û biryardarîya serkevtina xelkê Kurd û Kurdistanê teyîd kir û êrişkarîya rejimên dagîrker jî şermizar kir.

Konseya rêvebir ya KNKyê di kombûna xwe ya di serê meha Adarê da, bang li xelkê Kurd kiribû ku bi boşhiyeke gelek mezin beşdarî pîrozbahîyên Newrozê bibin û li hemû bihayên xwe yên neteweyî xwudan derkevin û xwezî û daxwaza xwe ya azadîyê bi dengê gur bilind bikin.

Di daxuyanîya Konseya Rêvebir ya KNKyê da wisa hatibû gotin:

”KNK bang li xelkê Kurd û xelkên hevqeder yên Kurdistanê jî dike ku bi hazirîyeke mezin, Newroza îsal ji salên borî geştir pîroz bikin. Newroza îsal divê bibe cejna herî mezin ya îrade û berxwedana xelkê Kurd beramberî dijminên li çaralî...”

Xelkê Kurd li seranserê welat û li hemû meydanên dîasporayê bersiva vê banga KNKyê bi germî da û timamî cografyaya Kurdistanê û salon û kolan û meydanên her welatê ku lê dijîn mişt tijî kirin û bi cil û berg û rengên neteweyî Newroza xwe pîroz kir.

Xelkê Kurd Newroza îsal jî bi giyanekî têkoşerî pîroz kir. Xelkê Kurd û xelkên kêmanî yên Kurdistanê, mil bi milê hev daxwaza xwe ya azadîyê bilind kirin. Newroz li Kurdistana Federal jî bi rengê gelerî û bi çoş û heyecaneke mezin hate pîroz kirin û piştevanîya xelkê me yê li parçeyên dagîr û bindest hate kirin.

Di Newroza îsal da, ji Amedê heta Wan, Hekarî, Qers, Urfa, Şirnex, Batman û li hemû bajêr û bajêrkan, navçek û gundan bi milyonan kombûn, bi cil û bergên xwe yên neteweyî hem Newroza xwe pîroz kirin, hem li bihayên xwe yên neteweyî xwudan derketin, hem jî biryardarîya xwe ya bi têkoşîna azadîyê ve nîşan dan. Xelkê me herweha di van meydanên Kurdistanê û dîasporayê da jehrdayîna rêberê KKK-PKKyê Abdullah Ocalan jî bi xurtî protesto kir, lê xwudan derket. Xelkê Kurd, li parçeyên rojhilat û başûrarojava jî, li Mehabad, Sine û bajêrên dî yên rojhilatê, li Qamişlo, Efrîn û bajêrên dî yên başûrarojavayê, bi sedhizaran kombûn û Newroz pîroz kirin, zulm û zora dewletên dagîrker protesto kirin. Xelkê Kurd di Newroza îsal da, daxwaza xwe ya yêkitîya neteweyî jî bi dengê bilind got. Newroza 2007ê li seranserî Kurdistanê û li meydanên dîasporayê bu platforma azadîxwazîya xelkê Kurd û hemû xelkên Kurdistanê.

Newroza 2007ê, yêkitîya xelkê Kurd, biryardarîya xelkê Kurd, têkoşerîya xelkê Kurd, xwudanderketina xelkê Kurd ya li bihayên neteweyî, nîşanî yar û neyaran da. Tête hêvî kirin ku ev mesaja gur û geş ya xelkê Kurd ya di pîrozbahîya Newrozê da hatîye dan, di wijdana yar û neyarên xelkê Kurd da deng vede û bibe binasê çareserîyeke maqûl û dadyar di pîrsa bi giştî xelkê Kurd û Kurdistanê da.

RH

***

Adar, meha Newrozê

1ê Adarê: Bi presskonferansa Romayê, awûkatên rêberê KKK-PKKyê Abdullah Ocalan, jehrdayîna dewleta Tirk ya Ocalan aşkera kirin. Ji wê rojê pêve Kurd rabûn ser pêya û ev kiryara dewleta Tirk protesto kirin û li Ocalan xwudan derketin.

8ê Adarê: Roja jinên kedkar yên cîhanê hate pîroz kirin û zulm û zora li ser jinê hate şermizar û protesto kirin.

12yê Adarê: Şehîdên serhildana Qamişlo û bajêrên dî yê başûrarojavaya Kurdistanê, hatin bîrînan û êrişkarîya rejîma Sûrîyeyê hate şermizar û protesto kirin.

16-17yê Adarê: 19. salvegera jenosîda Helepçeyê hate bîrînan û careke dî rejîma Seddamê gor bi gor û Beasa faşîst hate protesto kirin.

21ê Adarê: Cejna Newrozê bi giyanekî têkoşerî û berxwedanî û bi beşdarîya milyonan xelk, hate pîroz kirin.

***

Banga Konseya Rêvebir ya KNKYê li ser 14yê Gulanê Cejna Zimanê Kurdî

Hemû xelk û neteweyên cihanê, di rojê salê da, cejna zimanê xwe pîroz dikin. Heta nihe tradîsyoneke bi vî rengî di nav xelkê Kurd da nehatibû dest pê kirin. Kongreya Neteweyî ya Kurdistanê, KNKYê, di sala 2006ê da, bi pêşniyara komisyona ziman û perwerdeyê ya KNKYê, 14yê Gulanê wekî roja "Cejna Zimanê Kurdî" qebûl kir û dîyarî xelkê Kurd kir. KNK hêvî dîke ku xelkê Kurd dê li roja cejna zimanê xwe xwudan derkeve û hersal vê cejna zimanê xwe pîroz bike û vê cejnê mayînde bike û wekî tradîsyon bidomîne. Zûm û zora li ser xelkê Kurd di serî da bi qedexekirina zimanê Kurdî dihate kirin û îro jî têtê domandin. Asîmîlasyona li ser zimanê Kurdî hatîye kirin, li çu zimanan nehatîye kirin. Belê xelkê Kurd bi rikeke nedîtî, li zimanê xwe xwudan derket, zimanê xwe jînde kir. Bi jînde mana zimanê Kurdî xelkê Kurd jî jînde ma. Xelkê Kurd bi parastina zimanê xwe, xwe jî parast, paşeroja xwe ronahî kir.

KNK hazîrîya pîrozkirina "Cejna Zimanê Kurdî" dîke. KNK starta pîrozbahîyên "Cejna Zimanê Kurdî" bi programa "Rojbaş Kurdistan" ya ROJ TVyê, di spêdehîya 14yê Gulanê da, dide. KNK êvarîya roja 14yê Gulanê jî, "Cejna Zimanê Kurdî"

di merkeza xwe ya li Brukselê da bi resepsîyonekê pîroz dîke.

KNK bang li xelkê Kurd û timamî rêxistinên Kurdistanê dîke ku li seranserê Kurdistanê û li hemû cih û warên dîasporayê, 14yê Gulanê, "Cejna Zimanê Kurdî" her bi çî rengî be pîroz bikin. Zimanê Kurdî hebûna xelkê Kurd e. Zimanê Kurdî paşeroja xelkê Kurd e. 14yê Gulanê, Cejna Zimanê Kurdî li xelkê Kurd û hemû xelkên Kurdistanê pîroz be.

4 Adar 2007

***

***"... Kongreya Neteweyî
ya Kurdistanê, KNKYê,
di sala 2006ê da, bi
pêşniyara komisyona
ziman û perwerdeyê ya
KNKYê, 14yê Gulanê
wekî roja "Cejna Zimanê
Kurdî" qebûl kir û dîyarî
xelkê Kurd kir. KNK
hêvî dîke ku xelkê Kurd
dê li roja cejna zimanê
xwe xwudan derkeve û
hersal vê cejna zimanê
xwe pîroz bike û vê cejnê
mayînde bike û wekî
tradîsyon bidomîne..."***

Nivîsara Ehmed Dere ya li ser Parlemeta Ewrûpayê li jêr didin.

Parlemeta Ewrûpayê

EHMED DERE

Di nava sazîyên Yekitîya Ewrûpayê de sazîya ku nûner û endamên wê dîrekt ji aliyê gel ve tê hilbijartin Parlemeta e. Ji sala 1962an vir ve, di nava YEyê de ev Parlemeta rolekî sereke dileyize. Destpêkê de navê wê "Parlemeta Neteweyan" bû, endamên wê jî ji aliyê Parlementên neteweyî ve dahatin diyar kirin. Lê belê, bi guherînên ku di sîyaseta YEyê de pêkhatin, navê wê Parlementê guherî û bû "Parlemeta Ewrûpayê" [PE]. Ji sala 1979an vir ve, endamên wê dîrekt ji aliyê gel ve têne hilbijartin. Roja îro ev Parlemeta ji 785 endaman pêk tê. Di PEyê de 7 grûbên sîyasî hene. Her Parlementter gor nêzîkatîyên sîyasî û îdeolojîk yê partîyên xwe di nava grûban de cih digirin. Grûba herî mezin ya "Xiristîyan Demokrat"an e, piştê jî ya sosyalîstan, lîberalan, keskan, çepan, "Yekitîya ji bo Ewrûpa Neteweyan" û "Demokratên Serbixwe" ne. Bi tevlêbûna Romanya û Bulgaristanê ve, çav li rê ye ku grûbeke "neteweperêsan" jî çêbibe. Bi awayekî asayî her sê salan carekê serokê Parlementê ji nû ve tê hilbijartin. Lê belê, di dîroka vê Parlementê de pir caran di nava du salan de jî hilbijartin pêkhatine. Du roj berê dîsa hilbijartin pêkhatin. Ji sala 2004an vir ve endamê grûba sosyalîst birêz Josep Borrell Fontelles, yê bi eslê xwe Îspanî ye, ji vê Parlementê re serokatî dikir. Ji niha heya sala 2010an dê endamê grûba Xiristîyan Demokrat birêz Hans-Gert Poettering, yê ku bi eslê xwe Alman e, ji vê sazîyê re serokatîyê bike. Piştî hilbijartinên yekemîn yê vê Parlementê, ango ji sala 1979an vir ve, serokatîya vê sazîyê di navbera grûbên mezin de tê parve kirin. Bi taybetî ji salên 1990î vir ve ev berpirsyartî tim di destê grûbên Xiristîyan Demokrat û Sosyalîstan de ye. Tenê carekê ev berpirsyartî ji grûba sêyemîn, ya Lîberalan re hatîye dayîn. Grûbên di zêde nîkarîne bibin xwedîyê vê berpirsyartîyê. Çawa ku di sîyaseta giştî ya YEyê de Xiristîyan Demokrat

xwedîyê soza herî giran in, di PEyê de jî ew vê giranîya xwe diparêzin. Lewma, di pêşketinên sîyasî yê li Ewrûpayê de nêrîna ku hakim e ya Xiristîyan Demokrat e. Bi hilbijartina Hans-Gert Poettering ve girêdayî ev giranî dê di PEyê de zêdetir xwe bide xuyan. Tê zanîn ku pozîsyona Xiristîyan Demokrat zêde ji bo endamêya Tirkîyeyê, ya ji bo YEyê baş nîne. Bi taybetî partîya Hans-Gert Poettering, ku seroka wê Angela Merkel e, xwedîyê nêzîkatîyeke dijberê endamêya Tirkîyeyê ye. Ev nêzîkatî ji aliyê partîyên di yê Xiristîyan Demokratên ewrûpî ve jî tê parastin. Ji vir şûnde dê di navbera Tirkîyê û PEyê de zehmetîyên ji bo pêşxistina dîyalogan zêdetir bibin. Derbareyê pirsgrêka Kurd de, ez bawer nakim ku zêde guhertin çêbibin. Rola ku PEyê heya niha leyistîye dê bi awayekî asayî bidome. Heke dengê pêşketinên ku li Kurdistanê û li Tirkîyeyê çêdibin di vê Parlementê de baş werin belav kirin, dê nêzîkatîya PEyê jî biguherîne. Her tişt bi tekoşîna me û xebatên me ve girêdayîye.

Not: Ev nivîsar, 18 Çile 2007ê, di "Yeni Özgür Politika"yê da hatîye weşandin.

***

„... Ji vir şûnde dê di navbera Tirkîyê û PEyê de zehmetîyên ji bo pêşxistina dîyalogan zêdetir bibin. Derbareyê pirsgrêka Kurd de, ez bawer nakim ku zêde guhertin çêbibin. Rola ku PEyê heya niha leyistîye dê bi awayekî asayî bidome. Heke dengê pêşketinên ku li Kurdistanê û li Tirkîyeyê çêdibin di vê Parlementê de baş werin belav kirin, dê nêzîkatîya PEyê jî biguherîne. Her tişt bi tekoşîna me û xebatên me ve girêdayîye...“

Çend wêne ji sefera delegasyona KNKyê li Kurdistana Federal

Adem Uzun, Elî Egîd, Tahir Kemalîzade, Rojan Hazim
Gora Mustefa Barzanî – Barzan – Sibat 2007

*Serokê KNKyê Elî Egîd,
li ser gora*

*Mustefa Barzanîyê nemir
axivt û rêz û vîna delegasyonê ya beramberî
têkoşîna wî û hemû têkoşerên Kurdistanê û
şehîden nemir yê doza Kurdistanê
îna ziman.*

Tahir Kemalîzade, Adem uzun, Xalê Hesên, Rojan Hazim, Elî Egîd
Şehîdgeha Harûn – Çile 2007

***Endamê Konseya rêvebir ya KNKyê Rojan Hazim, li ser navê
delegasyona KNKyê ev mesaja li jêr li deftera Şehîdgeha Harûn nivîst:***

Şehîdên doza mezin, şehîdên doza Kurd û Kurdistanê,

We bedelê herî pîroz, cane xwe, fedayî doza neteweyê Kurd û welatê xwe

Kurdistanê kir. Neteweyê Kurd, we ji bîr nake, hûn dê her di dilê

neteweyê Kurd da jînde bimînin.

Bila silava herî germ, vîna herî tîr û rêza herî mezin ji bo we be!

Hûn bi giyanê xwe yê nemir, hêj jî nobedarên neteweyê xwe, welatê xwe ne.

25ê Çileyê 2007

Adem Uzun, Feqîrê Lalişê, Elî Egîd, Babê Çawiş, Rojan Hazim, Bahoz Geylanî
Laliş – Sibata 2007

*“... Bi bûyerên li navçeya Êzidîyan, li Şêxana
Kurdistana Federal qewimî, li 14 heta 16yê Sibatê,
careke dî kiviş bû ku ”xweşbînî” di nav civata Kurd da
di dereceya herî kêr da ye. [Şêxan çarêkek dûrî qibleya
Êzidîya, perêsgêha Heca wan, Lalişê ye.]... Ev bûyera
Şêxan, ji bilî kevneperêsi û xweşnebinîya îslamî ya
beramberî Êzidîtiyê, divêt ji aliyê serdestiya
zihniyeta mêrşahi û edetên kirêt û kevnare yên di nav
civatê da jî bête riberiz û biha kirin...”*

[Ji nivîsara ROJAN HAZIM, Y. Özgür Politika, 01 Adar 2007]

Kemal Xeyrî, Tahir Kemalîzade, Elî Egîd, Wezîrê Kulturê Felakedîn Kakeyî, Rojan Hazim, Adem Uzun, Musteşarê Wezaretê Kulturê Şakir Rojbeyanî
Wezaretê Kulturê, Hewlêr - Sibat 2007

***“... Delegasyona KNKyê
di midehê sê heftîyan da,
[Ji 23yê Çileyê heta 12yê Sibatê],
ji organîzasyonên sosyopolîtîk,
sosyokulturel, kesayetîyên serbixwe
yên polîtîk û ronakbîr, nivîskar, hunermend
heta serokatîya
parlementê, parlementer, wezaret û wezîran
û xelkê sade, hevdîtinên berfireh û berwer
pêkînan...”***

Tahir Kemalîzade, Serokê PÇDK Dr. Faîk Gulpî, Rojan Hazim, Kemal Xeyrî, Elî Egîd, Adem Uzun – Şehîdgeha Helepçeyê - Helepçe - Sibat 2007

“... Evsal ji ser jenosîdê 19, ji ser bûyera sotina monumentî jî salek derbaz bûye, belê Helepçe hêj jî nehatîye ava kirin, jîyana xelkê Helepçeyê nehatîye xweş kirin û di ser da jî ew monumentê hatîye sotin jî nehatîye nûve kirin. Helepçe di salvegera jenosîda 1988ê da, di nozdemîn sala xwe da, hêj jî kavil û wêran e. Helepçe îro di nav deryaya qurê da adeta melevanîya dike!. Bê kar û gendanî, neçarî û feqîrîya li Helepçe û dorberê tête jîyan, ji jenosîda 1988ê dilsojtir e îro...”

Ji nivîsara ROJAN HAZIM, “Gelo Helepçe hate ji bîr kirin?” Y. Özgür Politika, 14 Adar 2007

Bo organîzasyonên sosyopolîtîk, sosyokulturel, sosyoekonomîk, medyaya Kurdî, ronakbîr, nivîskar, rojnamevan, hunermend, rêvebirên polîtîk û îdarî yên Kurdistanê û timamî xelkê Kurd,

Ji nav elementên ku neteweyan pêktînin, ziman yê sereke ye.
Ziman îdentîtêta neteweyan e. Ziman alaya dengî ya neteweyan e.
Zimanê me, zimanê Kurdî jî, nîşana hebûna xelkê Kurd e. Zimanê me,
zimanê Kurdî, îdentîtêta xelkê me ye. Zimanê me, zimanê Kurdî, alaya dengî ya
neteweyê me ye. Zimanê me, zimanê Kurdî, bi salan ji teref dewletên
kolonyalîst û dagîrker ve hate qedexe kirin, asîmîlasyonê nedîtî li ser
zimanê Kurdî hate bi kar înan û ev polîtîka asîmîlasyonê bi rengên cuda îro jî
tête domandin. Belê xelkê me, wekî hemû xelkên cîhanê, bi rik,
berxwedan û têkoşîneke xurt, ev hebûna xwe ya pîroz parast. Îro xelkên
cîhanê salê rojekê cejna zimanên xwe pîroz dikin. KNKyê jî bi vê bîr û bawerî
û bihazanîna berxwedana pîroz ya zimanê Kurdî ya dijî
asîmîlasyonê, roja 14yê Gulanê wekî roja "Cejna Zimanê Kurdî" qebûl û îlan
kir. KNK hêvî û bawer dike ku xelkê Kurd dê vê rojê bi hizir û bîreke bilind ya
neteweyî pîroz bike û wekî tradîsyon bidomîne.
KNK bang dike ku "14yê Gulanê, Cejna Zimanê Kurdî", li Kurdistanê, li her
derê ku Kurd lê, bi şahî, bi semîner, konferans, sempozyûm û axir her bi çî
rengî be, bête pîroz kirin.
Parastina Kurdî, parastina Kurdetîyê ye.
KNK ji nihe ve 14yê Gulanê Cejna Zimanê Kurdî pîroz dike.

ELÎ EGÎD

Serokê KNKyê

ROJAN HAZIM

Serokê Komisyona Ziman û Perwerdeyê ya KNKyê

1 4 Y Ê
G U L A N Ê
C E J N A
Z I M A N Ê
K U R D Î
P Î R O Z
B E

Kongreya Neteweyî ya Kurdistanê
KNK

Ji edîtorîyê

KNK Bulten, hejmara duyê di destê we da ye. Di vê hejmarê da jî me cih da daxuyanîyên konseya rêvebir ya KNKyê û herweha kar û xebatên komisyona ziman û perwerdeyê. Delegasyona KNKyê, ku ji serok û endamên konseya rêvebir pêkhatibû, gerek li Kurdistanana Federal kir û gelek hevdfîtinên piralî pêkînan. Delegasyonê gera xwe bi detay nivîsîbû, belê li ser daxwaza wan, armanc û encama vê gerê, digel çend wêneyan, bêyî dayîna hindê navên kes û hêzên başûrî yê hatine dîtin, di Bultenê da ye. Bûyer û xebat û aktîvîteyên li meha Newrozê, meha Adarê pêkhatî jî, di Bultenê da cih digirin. Heta hejmara sêyemîn bimînin di nav xêr û xweşîyê da.

Ji KNKyê agahdarî:

- * 14yê Gulanê, Cejna Zimanê Kurdî, bi resepsîyona li merkeza KNKyê li Brukselê, dê bête pîroz kirin.
- * 16 – 17yê Hezîranê Konferansa Jinên Kurdistanê kom dibe.
- * 23 – 24ê Hezîranê, kombûna fireh ya KNKyê bi beşdarîya hemû endaman pêktêt.

Adres:

Kongreya Neteweyî ya Kurdistanê [KNK]
Rue Jean Stas 41 / 1060 Bruxelles, Belgique
Tlf.: 0032 2 647 30 84 / Fax.: 0032 2 647 68 49
www.kongrakurdistan.net/com/org